

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:1112

av Kent Ekeröth (SD)

Kostnader för tolkservice

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en obligatorisk betalningsskyldighet för tolkhjälp ska införas för tilltalade vid fällande dom i brottmål med fängelsestraff som påföljd.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om tolk och översättning vid myndighetskontakt.

1. Tolkkostnader vid dom med fängelsestraff

I Sveriges domstolar har man idag vid brottmål bl.a. rätt till tolk i främmande språk om man inte behärskar det svenska språket. Blir den tilltalade dömd i ett brottmål kan denne bli skyldig att betala hela eller delar av kostnaden för försvarsadvokat och målsägandebiträde. Kostnader för tolk på främmande språk betalas dock av allmänna medel oavsett dom.

Resultatet av detta är att själva kostnaderna för tolkhjälp i domstolar har ökat i Sverige. Enligt Domstolsverkets årsredovisning 2011 har kostnaderna ökat med 12 % sedan 2010. Enligt tidigare årsredovisningarna har kostnaderna mer än fördubblats sedan alliansregeringen tillträdde 2006 (ca 21 miljoner 2006 till ca 49 miljoner 2011). Förklaringen som Domstolsverket själva gör i årsredovisningen från 2011 är att ”antalet brottmål med tolkar [har] stigit kraftigt de senaste åren”.¹

¹ Domstolsverkets årsredovisning 2011, s. 101.

Detta är en utveckling som måste stävjas. Grova brottslingar kostar redan enskilda offer och samhället enorma belopp årligen. Att de också ges särskilda gratisförmåner bidrar än mer till att urholka vårt välfärdssamhälle. Samtidigt måste det beaktas att alla som i egenskap av misstänkt och tilltalad måste kunna följa rättegången på ett språk de förstår för att rättssäkerheten ska kunna garanteras. Jag vill därför att tolkhjälp även fortsättningsvis skall vara självklar och gratis i ett initialt skede.

Om man som utlänning eller invandrad begår ett brott måste man dock räkna med att brottslighet inte är gratis. Samtliga tilltalade, svenska medborgare eller utländska, som är föremål för rättegång i Sverige och som nyttjar tolkhjälp på utländska språk, bör vid fällande dom göras skyldiga att betala även kostnader för tolk. Vidare bör inte hänsyn tas till den tilltalades betalningsförmåga, utan skyldigheten ska göras obligatorisk.

För att inte drabba t.ex. utländska turister, som av oaktsamhet eller okunskap gjort sig skyldiga till smärre förseelser, bör betalningsskyldigheten begränsas endast till tilltalade som påförts fängelsestraff.

2. Tolk och översättning vid myndighetskontakt

Sverige är idag ett land med ett stort antal invånare med ursprung ifrån hela världen. Sverige är också ett land med stora integrationsproblem som hotar allas vår generella välfärd. För att minska hotet mot välfärden måste vi anpassa vårt samhälle efter dagens realiteter. En sådan realitet är att det numera finns väldigt många i detta land som efter lång tid i landet fortfarande inte lärt sig tala bra svenska.

Detta är ytterst problematiskt när det i förvaltningslag (1986:223) 8 § stadgas: ”När en myndighet har att göra med någon som inte behärskar svenska eller som är allvarligt hörsel- eller talskadad, bör myndigheten vid behov anlita tolk.”

Detta innebär att sådana personer som nämnts ovan, med brister i svenska språket, kan kräva språktolk i allehanda kontakter med myndigheter vad gäller allt ifrån vid sjukhusbesök till besök hos sociala myndigheter. Kostnaden finansieras av allmänna medel och är med andra ord skattefinansierad.

Enligt SOU 2004:15 finns det ingen samlad statistik över kostnaderna för tolkservice men utifrån en enkät uppskattar den snart 10 år gamla utredningen kostnaderna till

omkring 400 miljoner årligen.² Denna siffra bör idag vara i grov underkant om vi t.ex. ser till enskilda samhällssektorer där utgifterna för tolktjänster mer än fördubblas under en kortare tidsperiod.³

Undantaget tolkhjälp på Sveriges officiella minoritetsspråk, tolkhjälp för personer med funktionsnedsättning, tolkhjälp som är helt nödvändig för verksamheten – t.ex. vid migrationsverket, i brottmål (förutom vid fällande dom då den tilltalade själv bör bekosta tolkkostnaden), vid akuta sjukhusbesök samt personer som på grund av ålder och sviktande minne inte längre minns det svenska språket – bör regeringen arbeta för att avskaffa rätten till skattefinansierad tolk eller andra former av skriftliga språköversättningar i vardaglig kontakt med myndigheter. Kommunikation och information på svenska och engelska (som en klar majoritet av de offentliganställda kan tala) bör vara en tillräcklig servicenivå för svenska myndigheter i vardaglig kontakt med medborgare.

Kent Ekeröth (SD)

² SOU 2004:15, s. 15.

³ Enligt t.ex. Domstolsverkets årsredovisningar har domstolarnas utgifter för tolkar ökat från ca 21 miljoner 2006 till ca 49 miljoner 2011.